Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj:/18-042-1190/18
Podgorica, 08 oktobar 2018. godine

I Z V J E Š T A J

O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA BOŠNJAČKE STRANKE ZA 2017. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2018. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 7
1. Pravni osnov 7
2. Osnovni podaci o partiji 7
3. Finansiranje Partije 8
3.1 Finansiranje iz budžetskih sredstava 8
3.2 Finansiranje iz privatnih izvora 8
4. Predmet revizije 8
5. Vrsta revizije 8
6. Cilj revizije 8
7. Metodologija vršenja revizije 9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 10
8. Sistem unutrašnjih kontrola 10
8.1 Finansijski plan 10
8.2 Godišnji Program rada 11
9. Poslovne knjige 11
10. Finansijski izvještaji 11
10.1. Bilans stanja 11
10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine 12
10.1.2. Blagajničko poslovanje 12
10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima Stranke 15
10.1.4. Potraživanja 15
10.1.5. Neizmirene obaveze 16
10.2. Bilans uspjeha 16
10.2.1. Prihodi 16
Prihodi iz Budžeta CG 17
Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave 17
Prihodi od članarina 17
Ostali prihodi 17
10.2.2 Rashodi 18
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE 24

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj br. 40116/18-042-1190/2 od 29.06.2018. godine izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Bošnjačke stranke za 2017. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Poslovni direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Bošnjačke stranke za 2016. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 2018/34 od 27.09.2018. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-298/18 od 17.09.2018.), nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator DRI dr Branislav Radulović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 08.10.2018. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2017. godinu

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2017. godinu utvrđeno je da postoje materijalno značajne greške u odnosu na utvrđenu materijalnost od (5.404,00€), ali iste nijesu prožimajuće za finansijske izvještaje, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticala je sledeća nepravilnost:

1. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u poslovnim knjigama evidentirao gotovinski isplaćene troškove u iznosu od 20.400,00€ na osnovu neadekvatne dokumentacije. Navedeni troškovi se odnose na troškove izborne kampanje za parlamentarne izbore iz 2012. godine koji su plaćeni sa izbornog računa iste godine, ali nijesu evidentirani u poslovnim knjigama u godini kada su nastali i plaćeni, već u 2017. godini.[1] Neadekvatno dokumentovani troškovi se odnose na troškove nabavke reklamnog materijala i usluga snimanja, montaže grafičke pripreme u iznosu od 19.400,00€ i troškove reprezentacije u iznosu od 1.000,00€. Ovi troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, ali nijesu priloženi fiskalni računi pa se konstatuje da isti nijesu adekvatno dokumentovani. Takođe je utvrđeno da subjekt revizije osim troškova iz predhodnih godina nije adekvatno dokumentovao ni gotovinski isplaćene troškove (reprezentacije i goriva) iz 2017. godine u iznosu od 544,00€.

   - **Subjekt revizije je dužan da sve evidentirane troškove dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

   - **Subjekt revizije treba da troškove evidentira u poslovnim knjigama u godini kada su nastali, a u cilju iskazivanja realnih troškova izvještajnog perioda.**

[1] Detaljnije objašnjeno u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Troškove iz ranijih godina

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46), Zakona o obligacionim odnosima (član 639), Zakona o radu (član 23) i Zakona o zapošljavanju (član 26) pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticalo je sledeće:

1. Stranka u postupku revizije nije prezentirala dokaz da je prilikom zapošljavanja dva lica vršila prijavu slobodnih radnih mjesta što nije u skladu sa odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

   - **Subjekt revizije prilikom zapošljavanja je dužan da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.**

2. Uvidom u prezentirane ugovore o radu utvrđeno je da isti ne sadrže sve elemente za obračun zarade (podatke o visini koeficijenta, naknadi zarade, uvećanju zarade i drugim primanjima zaposlenog i elemente za utvrđivanje radnog učinka) kako je to propisano odredbama člana 23 Zakona o radu.

   - **Subjekt revizije je dužan da sa zaposlenima zaključuje ugovore o radu shodno odredbama člana 23 Zakona o radu.**

3. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije na isplaćenu naknadu fizičkom licu za zakup poslovnog prostora u Baru u iznosu od 3.600,00€ nije vršio obračun i plaćanje poreskih obaveza kako je to predviđeno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

   - **Subjekt revizije je dužan da na isplaćene naknade fizičkim licima vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**

4. Revizijom je utvrđeno da ugovori o zakupu poslovnih prostora u Tuzima, Gusinju i Baru nijesu ovjereni od strane nadležnog organa kako je to propisano odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.

   - **Subjekt revizije treba da ugovore o zakupu zaključuje u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

5. Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama Stranke iskazane pretplate prema jednom broju dobavljača, prema pojedinim opštinskim odborima kao i pretplate prema pojedinim zaposlenim koje su umanjile saldo ukupno neizmirenih obaveza. Revizijom je utvrđeno da su iskazane pretplate posledica pogrešnog knjiženja ili neobezbjeđivanja potrebne dokumentacije na osnovu koje se evidentiraju obaveze. U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o usaglašavanju obaveza sa dobavljačima kao ni obaveza iskazanih po drugom osnovu.

   - **Preporučuje se subjektu revizije da izvrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima kao i obaveza iskazanih po drugom osnovu i da u slučaju utvrđenih razlika izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

   - **Preporučuje se subjektu revizije da pretplate prema dobavljačima i pretplate po drugom osnovu na kraju finansijske godine preknjiži na konto aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na smanjenje salda ukupnih obaveza.**

6. Revizijom je utvrđeno da pojedini troškovi (troškovi službenih putovanja, troškovi telefona i troškovi pomoći) nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru.

   - **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/1414,76/15, 83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-23-288/17 od 14.12.2017. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br. 40116/18-042-1190/2 od 29.06.2018. godine

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za reviziju Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o partiji

Bošnjačka stranka je demokratska politička organizacija, čija su načela, ciljevi i organizacija utvrđeni Programom i Statutom. Naziv Stranke je: Bošnjačka stranka, a skraćeni naziv stranke je BS.

Sjedište Stranke je u Rožajama. Stranka je organizovana na teritorijalnom principu i djeluje na teritoriji Crne Gore, a u skladu sa odgovarajućim propisima i u inostranstvu. Stranka ima svojstvo pravnog lica.
Organi stranke na nivou države Crne Gore su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Nadzorni odbor i Statutarna komisija.

Najviši organ Stranke je Kongres. Kongres donosi Program i Statut BS kao i druga politička akta, razmatra i ocenjuje aktivnosti BS između dva Kongresa, bira članove Glavnog odbora, bira Predsednika BS, Nadzorni odbor i Statutarnu komisiju.

Glavni odbor BS utvrđuje budžet i Završni račun, upravlja imovinom, donosi odluku o članarini i sl.

Nadzorni odbor je kontrolno nadzorni organ BS i za svoj rad je odgovoran Kongresu i Glavnom odboru.

Bošnjačka stranka ima Direktorat za obavljanje stručnih i administrativnih poslova. Radom Direktorata rukovodi poslovni direktor.

3. Finansiranje Partije

Subjekt revizije ostvaruje prihode iz budžeta CG i budžeta lokalnih samouprava, prihode od članarine, dobrovoljnih priloga i iz drugih zakonom dozvoljenih načina.

3.1 Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2017. godini iz budžeta CG opredijeljena sredstva za finansiranje redovnog rada, poslaničkog kluba i izbornih kampanja u iznosu od 203.816,04€ dok su sredstva iz budžeta lokalnih samouprava istoj opredijeljena u iznosu od 100.899,37€.

3.2 Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2017. godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu 18.397,17,52€ i to od članarina u iznosu od 17.697,17€ i ostalih prihoda u iznosu od 700,00€.

4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Bošnjačke stranke za 2017. godinu.

5. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi:

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2017. godinu („Sl.list Crne Gore", br. 83/16, 42/17 i 89/17);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08…31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07…62/13, 08/15, 22/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, Sl.list CG br. 78/06, ... 60/14 i 83/16);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;.
- Finansijski plan Partije za 2017. godinu;
- Program rada Partije za 2017. godinu.

7. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.
U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od **5.404,78**€ (1,50% od ostvarenih rashoda subjekta revizije koji iznose 360.307,04€. Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, dokumentacijom i informacijama o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je doslijednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Revizijom su revidirani planirani segmenti u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Stranka je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Statutom utvrdila da unutrašnju kontrolu materijalno - finansijskog poslovanja vrši Nadzorni Odbor a za odgovorno lice za finansijsko - materijalno poslovanje, Odlukom Predsjedništva, imenovala je poslovnog direktora. Stranka je donijela sledeća akta: Statut, Program rada, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o naknadama putnih i drugih troškova i Pravilnik o troškovima reprezentacije BS.

Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja

Organi Stranke shodno svojim nadležnostima su u 2017 godini u dijelu finansijkog poslovanja donijeli i usvojili sljedeća Akta: Odluku o usvajanju završnog računa, Odluku o popisu imovine i obaveza, Izvještaj o popisu, Aneks Finansijskog plana za 2017. godinu, Finansijski plan za 2018. godinu, odluke o isplati pomoći, Odluku o članarini za 2017. godinu.

8.1 Finansijski plan

Shodno Finansijskom planu prihodi i rashodi za 2017. godinu su planirani 333.000,00€. Stranka je dana 11.09.2017. godine donijela Aneks Finansijskog plana shodno kojem su prihodi planirani u iznosu od 326.000,00€, a rashodi u iznosu od 356.500,00€.

Prihodi su planirani iz sledećih izvora i to: prihodi iz državnog budžeta u iznosu od 203.000,00€, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava 58.000,00€, prihodi od članarina i donacija 25.000,00€ i ostalih prihoda u iznosu od 40.000,00€.

Rashodi su planirani za bruto zarade i doprinose zaposlenih u iznosu od 112.000,00€, za zakupnine poslovnih prostorau iznosu od 33.000,00€, nabavku materijala 12.500,00€, ugovorene usluge u iznosu od 16.000,00€, tekuće održavanje u iznosu od 8.000,00€, troškove organa Stranke u iznosu od 20.000,00€, troškove opštinskih odbora u iznosu od 93.000,00€, troškove posebnih organizacionih struktura Stranke u iznosu od 15.500,00€, ostale izdatke u iznosu od 25.000,00€, tekuća budžetska rezerva u iznosu od 18.000,00€ i troškovi izborne kampanje u iznosu od 3.500,00€.

Stranka je prihode i rashode ostvarila u visini planiranih nakon korekcije Finansijskog plana sa neznatnim odstupanjem od 1%

Finansijkim planom Stranke je takođe utvrđeno da se svi prihodi uplaćuju na glavni račun, a zatim da se sa glavnog računa vrši prenos sredstava na žiro račune opštinskih odbora, uz obavezu istih da dostavljaju validnu finansijsku dokumentaciju za pravdanje utroška sredstava.

8.2 Godišnji Program rada

Godišnjim programom rada za 2017. godinu Stranka je planirala sledeće aktivnosti: redovno održavanje sjednica Predsjedništva stranke, Glavnog odbora, Izvršnog odbora i ostalih radnih tijela kao i održavanje sjednica Opštinskih odbora i Izvršnih odbora, upoznavanje i informisanje građana o političkom djelovanju, aktivnostima i stavovima Bošnjačke stranke. Priprema i učešće na Lokalnim izborima, unapređenje međunarodnje saradnje. Društveno-političke edukacije članova Stranke kroz seminare, radionice, okrugle stolove, tribine i druge oblike obuke i obrazovanja, kao i organizacija ili sudjelovanje u kulturnim, sportskim i drugim javnim događanjima u svrhu promovisanja Stranke.

9. Poslovne knjige

Stranka je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Stranka je u poslovnim knjigama obezbjeđuje evidenciju prihoda, rashoda i blagajničkog poslovanja, dok analitičku evidenciju osnovnih sredstava obezbjeđuje vanbilansno u excel tabelama.

10. Finansijski izvještaji

Shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Partija je dužna da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji do 31.03 tekuće godine za prethodnu godinu, a shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima Partija je dužna da isti dostavi na sledećim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji finansijski izvještaj u zakonskom roku i na propisanim obrascima.

10.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja imovina (aktiva) i izvor sredstava (pasiva) iskazani su u iznosu od po 107.789,13€. U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) u iznosu od 51.635,38€, obrtna imovina u iznosu od 56.153,75€ (koju čine potraživanja u iznosu od 29.054,85€ i gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 27.098,90€) a u Pasivi iskazan je kapital u iznosu od 101.726,38€ (koji čini ostali kapital u iznosu od 4.254,57€ i

neraspoređena dobit u iznosu od 97.471,84€) i kratkoročne obaveze u iznosu od 6.062,75€.

10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine

Komisija imenovana Odlukom za vršenje popisa (broj 116/17 i 117/17, od 15.12.2017. godine) izvršila je popis stalne i obrtne imovine i obaveza koja se nalazi u Centrali i u opštinskim odborima Stranke sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Shodno prezentiranim podacima iz glavne knjige i popisnih listi stalna imovina na pomenuti datum po nabavnoj vrijednosti iznosila je 60.743,45€, ispravci vrijednosti 9.108,62€ i sadašnjoj vrijednosti 51.635,38€. Imovinu Stranke čine: putnička vozila, kancelarijski namještaj, kompjuterska i druga oprema. Stranka u Glavnoj knjizi obezbjeđuje evidenciju stalne imovine (osnovnih sredstava) i analitičku evidenciju iste u excel tabelama.

Stranka je izvršila popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza.

Subjekt revizije je u 2017. godini izvršio nabavku opreme u iznosu od 24.358,70€ i to vozila u iznosu od 18.000,00€, računarske opreme u iznosu od 5.460,15€ i ostale opreme u iznosu od 898,55€.

Stranka je shodno Ugovoru o kupo-prodaji motornog vozila broj 41/17, od 04.01.2017. godine zaključenim sa fizičkim licem nabavila korišćeno putničko vozilo marke (A4 godina proizvodnje 2013). Prilikom nabavke vozila plaćen je porez na promet upotrebljavanih motornih vozila u iznosu od 900,00€.

10.1.2. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da se blagajničko poslovanje Stranke obavlja preko blagajne Centrale, blagajni opštinskih odbora, izborne blagajne i blagajne Foruma mladih.

Shodno prezentiranim podacima u Glavnoj knjizi Stranke gotovina u blagajni na dan 01.01.2017. godine iznosila je 138,20€, da je tokom godine za potrebe blagajni podignuta gotovina u iznosu od 32.130,47€ i da su iz blagajni izvršene isplate u iznosu od 32.231,84€, tako da je gotovina na dan 31.12.2017. godine iznosila 36,83€.

Iz blagajni su isplaćeni sljedeći troškovi: pomoći u iznosu od 8.272,40€, putni troškovi u iznosu od 2.898,59€, troškovi dnevnica u iznosu od 11.665,45€, goriva u iznosu od 3.312,70€, reprezentacije u iznosu od 3.354,41€, zakupa u iznosu od 1.500,00€ i ostali troškovi u iznosu od 949,59€. Osim isplate navedenih troškova iz blagajne je izvršena i isplata po osnovu nabavke opreme u iznosu od 276,70€.

Pregled izvršenih isplata iz blagajni Centrale i Opštinskih odbora, izborne blagajne i blagajne Foruma mladih

Vrsta troškova	Blagajna centralna	OO Bijelo Polje	Forum mladih	OO Berane	OO Plav	OO Pljevlja	OO Rožaje	OO Podgorica	OO Ulcinj	Izborna blagajna - Parlamentarni izbori	Ukupno	% učešća
Nabavka opreme	278,70										278,70	0,86%
Troškovi pomoći	4.840,00	377,40		465,00	150,00		2.335,00		105,00		8.272,40	25,67%
Troškovi avio karata								177,40			177,40	0,55%
Troškovi kancelarijskog materijala								50,00			50,00	0,16%
Troškovi održavanja							220,15				220,15	0,68%
Troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe	1.384,44	117,70	82,00	555,95	396,50		246,00	36,00	80,00		2.898,59	8,99%
Troškovi dnevnica u inostranstvu	3.008,10	111,30	56,00	301,05	298,00		1.856,00				5.630,45	17,47%
Troškovi dnevnica u zemlji	3.491,00		18,00	144,00	72,00	18,00	288,00	79,00		1.925,00	6.035,00	18,72%
Troškovi goriva	1.181,80		45,00	192,00	116,00	50,00	1.589,90	138,00			3.312,70	10,28%
Troškovi reprezentacije	2.487,81					442,00	324,60	100,00			3.354,41	10,41%
Troškovi telefonskih usluga		502,04									502,04	1,56%
Troškovi zakupa									1.500,00		1.500,00	4,65%
Ukupno	**16.671,85**	**1.108,44**	**201,00**	**1.658,00**	**1.032,50**	**510,00**	**6.859,65**	**580,40**	**1.685,00**	**1.925,00**	**32.231,84**	**100,00%**

Najveće učešće u gotovinski isplaćenim troškovima imaju troškovi dnevnica u zemlji i inostranstvu sa 36,19%, troškovi pomoći sa 25,67%, troškovi goriva sa 10,28%, reprezentacije sa 10,41%, putni troškovi – naknada troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe sa 8,99% i sl. U ukupno gotovinski isplaćenim troškovima najveće učešće imaju troškovi centrale sa 51,72%, troškovi OO Rožaje sa 21,28%, OO Ulcinj sa 5,23%, troškovi blagajne za parlamentarne izbore sa 5,97% i sl.

Troškovi isplaćeni iz blagajne Centrale iznose 16.393,15€, iz blagajni opštinskih odbora 13.634,99€, izborne blagajne 1.925,00€ i iz blagajne Foruma mladih 201,00€.

Troškovi pomoći u iznosu od 8.272,40€, isplaćeni su shodno odlukama nadležnih organa Stranke, na osnovu podnijetih zahtjeva za pomoć uz koje je priložena potrebna dokumentacija. Pomoći su isplaćene fizičkim licima u iznosu od 7.372,34€, udruženjima za sportsko-rekreativne aktivnosti u iznosu od 400,0€ i partijskoj organizaciji – Forumu žena u iznosu od 500,00€.

Revizijom je utvrđeno da je pomoć isplaćena za 46 fizičkih lica za potrebe liječenja, zbog teške materijalne situacije, plaćanja školarine i sl. u iznosima od 40,00 do 300,00€. Osim pomoći iz blagajne je shodno odluci nadležnog organ izvršena i isplata nagrada povodom 8. Marta Forumu žena Sranke u iznosu od 500,00€.

Putni troškovi isplaćeni u iznosu od 2.898,59€, se odnose na naknadu troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 2.827,34€, i ostale troškove prevoza u iznosu od 71,25€.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe obračunati u skladu sa Pravilnikom Stranke i Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru. Navedeni troškovi su dokumentovani putnim nalozima uz koje su priloženi i fiskalni računi za gorivo čiji iznos nije uključen u obračun troškova. Troškovi isplaćeni gotovinski iz blagane u iznosu od 11.665,45€ odnose se na troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 6.035,00€ i troškove ino dnevnica u iznosu od 5.630,00€.

Troškovi dnevnica u zemlji u iznosu od 6.035,00€ su isplaćeni po putnim nalozima u iznosu od 1.212,00€ i odlukama u iznosu od 4.823,00€.

Revizijom je utvrđeno da su po putnim nalozima vršene isplate funkcionerima, zaposlenima i aktivistima Stranke na ime prisustva sastancima, obilaska opštinskih odbora i sl. Obračun dnevnica je vršen u skladu sa važećom Uredbom.

Isplata dnevnica shodno odlukama u iznosu od 4.823,00€ je vršena po osnovu prisustva sjednicama Glavnog odbora u iznosu od 2.898,00€ (isplata izvršena za 161 lice u iznosu od po 18,00€) i dnevnice opunomoćenim predstavnicima u iznosu od 1.925,00€. Dnevnice opunomoćenih predstavnika su isplaćene preko izbornog računa za 77 lica po 25,00€. Naavedeni troškovi su dokumentovani.

Troškovi ino dnevnica u iznosu od 5.630,00€ isplaćeni su funkcionerima Stranke i zaposlenima po osnovu službenih putovanja u inostranstvo, posjete predstavnicima stranaka iz okruženja, prisustva seminarima, posjete studentima, prevoza stranih delegacija, prisustva manifestacijama i sl.) Navedeni troškovi su obračunati u skladu sa Važećom uredbom i isti su dokumentovani osim iznosa od 32,50€.

Najveći dio troškova dnevnica (domaćih i ino) isplaćen je iz blagajne Centrale u iznosu od 6.499,10€ (55,71%), iz blagajne OO Rožaje u iznosu od 2.144,00€ (18,38%), izborne blagajne u iznosu od 1.925,00€ (16,50%) i sl.

Troškovi goriva su isplaćeni iz blagajni u iznosu od 3.312,70€ i isti su dokumentovani fiskalnim računima koji su priloženi uz putne naloge, osim iznosa od 20,00€.

Navedeni troškovi su isplaćeni iz blagajne Centrale u iznosu od 1.181,80€(35,67%), iz blagajne OO Rožaja 1.589,90€ (47,99%), iz blagajne OO Berane 192,00€ (5,80%) i sl.

Troškovi reprezentacije su isplaćeni iz blagajni u iznosu od 3.354,41€ i isti se odnose na ugostiteljske usluge i nabavku robe u maloprodaji.

Navedeni troškovi su isplaćeni su iz blagajne Centrale u iznosu od 2.487,81€ (74,17%), iz blagajne OO Rožaje u iznosu od 324,01€ (9,68%), Pljevlja u iznosu od 442,00€ (13,18%) i blagajne OO Podgorica u iznosu od 100,00€ (2,98%).

Troškovi su pravdani fiskalnim računima, osim iznosa od 469,00€ koji je pravdan fakturom dobavljača (OO Pljevlja – 390,00€ i OO Rožaje 79,00€) i iznosa od 22,75€ koji nije dokumentovan.

- **Subjekt revizije je dužan da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom u skladu sa odredbama clan 19 Zakona o računovodstvu.**

Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 1.500,00€, odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Ulcinju (mjesečna zakupnina 150,00€). Navedeni troškovi su dokumentovani Ugovorom o zakupu poslovnog prostora zaključenim sa fizičkim licem i priznanicom o preuzimanju gotovine.

Ostali troškovi su isplaćeni iz blagajni Stranke u iznosu od 949,59€ i isti se odnose na troškove održavanja vozila u iznosu od 220,15€, troškove avio karata u iznosu od 177,40€, troškove nabavke kancelarijskog materijala u iznosu od 50,00€ i troškove telefonskih usluga u iznosu od 502,04€. Evidentirani troškovi su isplaćeni iz blagajni OO Bijelo Polje u iznosu od 502,04€, OO Rožaja u iznosu od 220,15€ i blagajne OO Podgorica u iznosu od 227,40€.

Navedeni troškovi su dokumentovani fiskalnim računima i fakturama**.**

10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima Stranke

Stranka je u 2017. godini, obavljala finansijsko poslovanje preko žiro računa Glavnog odbora, računa opštinskih odbora, izbornih računa i računa Foruma mladih. Shodno podacima iz Glavne knjige depoziti na dan 01.01.2017. godine iznose 38.146,29€, a na dan 31.12.2017. godine 27.062,07€.

Subjekt revizije je shodno članu 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja otvorio posebni račun za potrebe izborne kampanje (lokalni izbori Petnjica I Tuzi).

Uvidom u prezentirane bančine izvode utvrđeno je da je subjekt rvizije za finansiranje izbornih kampanja prikupio sredstva u ukupnom iznosu od 4.268,70€ i to iz budžetskih sredstava 509,04€ (20% pripadajućih sredstava) i po osnovu prenosa sopstvenih sredstava sa računa za redovno poslovanje u iznosu od 3.759,66€.

10.1.4. Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u 2017. godini u poslovnim knjigama evidentirao potraživanja u iznosu od 29.054,85€ i da se ista odnose na potraživanja od lokalnih samouprava Rožaje u iznosu od 7.951,24€, Bijelo Polje u iznosu od 17.751,27€ i Plav u iznosu od 3.352,34€. Evidentiranje navedenih potraživanja je vršeno na osnovu usaglašene dokumentacije sa opštinama.

10.1.5. Neizmirene obaveze

Stranka je u 2017. godini u poslovnim knjigama iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 6.062,75€ i iste se odnose na obaveze za poreze i doprinose na zarade u iznosu od 3.366,39€, obaveze prema zaposlenima i opštinskim odborima u iznosu od 1.257,50€ i ostale obaveze iz poslovanja prenešene iz prethodne godine u iznosu od 2.203,44€ (obaveze po osnovu obustavljene članarine). Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama Stranke iskazane pretplate prema jednom broju dobavljača, prema pojedinim opštinskim odborima kao i pretplate prema pojedinim zaposlenima koje su umanjile saldo ukupno neizmirenih obaveza. Revizijom je utvrđeno da su iskazane pretplate posledica pogrešnog knjiženja ili neobezbjeđivanja potrebne dokumentacije na osnovu koje se evidentiraju obaveze. U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o usaglašavanju obaveza sa dobavljačima kao ni obaveza iskazanih po drugom osnovu.

- **Preporučuje se subjektu revizije da izvrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima kao i obaveza iskazanih po drugom osnovu i da u slučaju utvrđenih razlika izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

- **Preporučuje se subjektu revizije da pretplate prema dobavljačima i pretplate po drugom osnovu na kraju finansijske godine preknjiži na konto aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na smanjenje salda ukupnih obaveza.**

10.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha ukupno ostvareni prihodi Stranke u 2017. godini iskazani su u iznosu od 323.755,44€, rashodi u iznosu od 360.306,97€ i finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 36.551,53€.

10.2.1. Prihodi

Subjekt revizije je u 2017. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od 323.755,44€. Iskazani prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu od 203.816,04€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 100.899,37€, prihode od članarina u iznosu od 17.697,17€, ostale poslovne prihode u iznosu od 1.330,92€ i finansijske prihode u iznosu od 11,94€.

Uporedni tabelarni pregled ostvarenih prihoda za 2016. i 2017. godinu.

Redni broj	Vrsta prihoda	Iznos u 2016 .godini	% učešća	Iznos u 2017.godini	% učešća	Povećanje / smanjenje
1	Prihodi iz Budžeta Crne Gore	283.089,05	75,51%	203.816,04	62,95%	-79.273,01
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	67.977,99	18,13%	100.899,37	31,17%	32.921,38
3	Prihodi od članarina	18.283,20	4,88%	17.697,17	5,47%	-586,03
4	Prihodi od priloga	5.500,00	1,47%	0,00	0,00%	-5.500,00
5	Ostali poslovni prihodi	0,00	0,00%	1.330,92	0,41%	1.330,92
6	Finansijski prihodi	53,59	0,01%	11,94	0,00%	-41,65
Ukupno		**374.903,83**	**100,00%**	**323.755,44**	**100,00%**	**-51.148,39**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi iz Budžeta Crne Gore sa 62,95%, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava sa 31,17% a ostali prihodi učestvuju sa 5,88%.

Evidentirani prihodi se odnose na prihode za redovno poslovanje, osim iznosa od 509,04€ koji se odnosi na prihode za izbornu kampanju.

Prihodi iz Budžeta CG

Stranka je u 2017. godini u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz Budžeta CG u iznosu od 203.816,04€ i to po osnovu finansiranja redovnog rada u iznosu od 181.100,28€ i finansiranja Poslaničkog kluba u iznosu od 22.715,76€, što odgovara podacima iz Glavne knjige državnog trezora.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 100.899,37€. Prihodi su iskazani po osnovu uplata od Opštine Rožaje u iznosu od 27.453,72€, Glavnog grada Podgorica u iznosu od 19.050,02€, opštine Plav u iznosu od 8.455,85€, Bijelo Polje u iznosu od 23.343,37€, Bar u iznosu od 9.504,46€, Pljevlja u iznosu od 11.615,67€, opštine Petnjica u iznosu od 940,26€ i opštine Gusinje u iznosu od 536,02€. Dio prihoda od lokalnih samouprava u iznosu od 509,04€ odnosi se na prihode za finansiranje izborne kampanje.

Prihodi od članarina

Predsjedništvo Bošnjačke stranke je donijelo Odluku o članarini za 2017. godinu kojom je utvrđen iznos članarine i istu dostavilo Agenciji za sprječavanje korupcije dana 31.01.2017. godine (br. 02-02-428). Stranka je u Glavnoj knjizi iskazala prihode od članarine za 2017. godinu u iznosu od 17.697,17€.

Revizijom je utvrđeno da Stranka obezbjeđuje elektronsku evidenciju podataka o prihodima po osnovu članarine. Uvidom u navedenu evidenciju je utvrđeno da je u 2017. godini članarinu uplatilo 145 lica u iznosu od 7,36€ do 580,74€, što je u skladu sa odredbama člana 6 Zakona, kojim je utvrđeno da članarina na mjesečnom nivou ne može preći iznos od 10% prosječne mjesečne neto zarade u Crnoj Gori za prethodnu godinu.

Ostali prihodi

Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala ostale poslovne prihode u iznosu od 1.342,86€ i isti se odnose na prihode od zakupa u iznosu od 700,00€, prihode od usklađivanja depozita na žiro računima u iznosu od 630,92€ i finansijke prihode u iznosu od 11,94€.

Prihodi od zakupa su evidentirani po osnovu izdavanja u podzakup dijela poslovnog prostora uzetog u zakup za potrebe Centrale Bošnjačke stranke u Rožajama. Dio poslovnog prostora je izdat Bošnjačkom vijeću shodno Ugovoru o podzakupu na period od sedam mjeseci (mjesečna zakupnina iznosi 350,00€).

10.2.2 Rashodi

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala troškove za 2017. godinu u iznosu od 360.307,04€ i isti se odnose na troškove goriva i energije u iznosu od 15.023,50€, troškove bruto zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda u iznosu od 95.305,76€, troškove održavanja u iznosu od 6.497,70€, troškove zakupa u iznosu od 35.437,20€, troškove reklame i propagande u iznosu od 6.797,82€, troškove usluga u iznosu od 8.744,12€, troškove amortizacije u iznosu od 9.108,07€, troškove reprezentacije u iznosu od 40.153,58€, troškove platnog prometa u iznosu od 815,72€, troškove poreza u iznosu od 960,00€, troškove službanih putovanja u iznosu od 32.872,58€, troškove pomoći u iznosu od 38.951,96€ i rashode iz ranijih godina u iznosu od 69.689,03€.

Uporedni tabelarni pregled troškova ostvarenih u 2016. i 2017. godini

Redni broj	Konto	Opis troška	Troškovi za 2016.godinu	% učešća	Troškovi za 2017.godinu	% učešća	Povećanje /smanjenje
1	513	Troškovi goriva i energije	31.642,13	9,40%	15.023,50	4,17%	-16.618,63
2	520/521	Troškovi bruto zarada, poreza i doprinosa	99.224,52	29,47%	95.255,76	26,44%	-3.968,76
3	532	Troškovi održavanja	3.846,79	1,14%	6.497,70	1,80%	2.650,91
4	533	Troškovi zakupnina	23.522,00	6,99%	35.437,20	9,84%	11.915,20
5	535	Troškovi reklame i propagande	37.669,96	11,19%	6.797,82	1,89%	-30.872,14
6	539	Troškovi usluga	19.584,62	5,82%	8.744,12	2,43%	-10.840,50
7	540	Troškovi amortizacije	11.050,44	3,28%	9.108,07	2,53%	-1.942,37
8	551	Troškovi reprezentacije	32.032,76	9,51%	40.153,58	11,14%	8.120,82
9	553	Troškovi platnog prometa	916,96	0,27%	815,72	0,23%	-101,24
10	555	Troškovi poreza	500,00	0,15%	960,00	0,27%	460,00
11	529 i 559	Troškovi službenih putovanja	26.021,82	7,73%	32.872,58	9,12%	6.850,76
12	579	Troškovi pomoći	50.734,43	15,07%	38.951,96	10,81%	-11.782,47
13	585 i 592	Rashodi iz ranijih godina	0,00	0,00%	69.689,03	19,34%	69.689,03
UKUPNO			**336.746,43**	100,00%	**360.307,04**	100,00%	**23.560,61**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškvima imaju troškovi zarada sa 26,44%, troškovi iz ranijih godina sa 19,34%, troškovi reprezentacije sa 11,14%, troškovi pomoći sa 10,81%, troškovi zakupnina sa 9,84 %, troškovi službenih putovanja 9,12% i sl.

Od ukupno iskazanih troškova na troškove za redovno poslovanje se odnosi 284.473,78€ dok se na troškove izbornih kampanja odnosi iznos od 75.833,26€. Dio troškova izborne kampanje u iznosu od 4.221,31€ se odnosi na troškove izbornih kampanja za lokalne izbore održane 2017. godine, iznos od 1.925,00€ na troškove za parlamentrne izbore iz 2016. godine, dok se troškovi u iznosu od 69,686.95€, odnose na troškove izborne kampanje iz 2012. godine.

Troškovi goriva i energije (k-to 513)

Troškovi iskazani u iznosu od 15.023,50€, odnose se na troškove goriva u iznosu od 10.865,46€, troškove električne energije u iznosu od 2.577,14€ i troškove grijanja u iznosu od 1.580,90€. Revizijom je utvrđeno da su evidentirani troškovi dokumentovani. Dio navedenih troškova u iznosu od 11.710,80€ plaćen je preko žiro računa, dok je iznos od 3.312,70€ plaćen gotovinski i detaljnije pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Zapošljavanje i zarade

Stranka je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovala 12 (dvanaest) radnih mjesta sa 27 (dvadesetsedam) izvršilaca, i to: u Direktoratu 6 radnih mjesta sa 7 izvršilaca, u opštinskim odborima 1. radno mjesto (administrativno – tehnički radnik u opštinskim odborima) sa 12 izvršilaca; u Službi za odnose sa javnošću 3 radna mjesta sa 5 izvršilaca i u Službi Poslaničkog kluba 2 radna mjesta sa 3 izvršioca. Ukupno zaposlenih u 2017. godini bilo je 18.

Partija je na sistematizovanim radnim mjestima u 2017. godini zaposlila četiri (4) lica na određeno vrijeme u trajanju od jednog do šest mjeseci i sa istim zaključila ugovore o radu. U postupku revizije nije prezentiran dokaz da je prilikom zapošljavanja dva lica vršena prijava slobodnih radnih mjesta shodno odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

Uvidom u prezentirane ugovore utvrđeno je da ugovori o radu osim neto iznosa osnovne zarade, ne sadrže podatke o visini koeficijenta, naknadi zarade, uvećanju zarade i drugim primanjima zaposlenog i elemente za utvrđivanje radnog učinka kako je to propisano odredbama člana 23 Zakona o radu.

- **Subjekt revizije je dužan da sa zaposlenima zaključuje ugovore o radu shodno odredbama člana 23 Zakona o radu.**

- **Subjekt revizije prilikom zapošljavanja je dužan da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.**

Troškovi bruto zarada, naknada i ostali lični rashodi (k-to 520, 521)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 95.255,75€ odnose se na neto zarade u iznosu od 53.781,49€, troškove poreza i doprinosa na zarade i naknade u iznosu od 37.120,12€, troškove prireza u iznosu od 960,81€, doprinose privrednoj komori u iznosu od 244,95€, doprinosu Sindikatu CG u iznosu od 181,45€. Osim navedenih troškova na ovom kontu su evidentirani i troškovi neto naknada po ugovorima o djelu u iznosu od 1.300,00€ i troškovi poreskih obaveza na naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora u iznosu od 1.667,42€.

Subjekt revizije je sačinio IOPPD obrasce za 2017. godinu, i iste shodno odredbama člana 47 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica podnio nadležnom poreskom organu.

Naknade po ugovoru o djelu u iznosu od 1.300,00€ isplaćene su za obavljanje računovodstvenih poslova i poslova izrade baze podataka. Naknade su isplaćene shodno ugovorima o djelu u iznosu od 100,00€ do 250,00€.

Subjekt revizije je na isplaćene naknade obračunao poreske obaveze (porez i doprinose) tj. obračun je izvršen kao i za ostale zaposlene u Stranci.

Troškovi službenih putovanja (k-to 529i 559)

Troškovi iskazani u iznosu od 32.872,58€ odnose se na troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 9.824,00€, troškove ino dnevnica u iznosu od 10.880,00€, putne troškove (upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe) u iznosu od 7.679,14€, troškove avio karata u iznosu od 4.186,24€ i ostale troškove u iznosu od 303,20€. Od navedenih troškova iznos od 14.741,44€ plaćen je gotovinski iz blagajne dok je preostali dio troškova plaćen preko žiro računa. Gotovinski plaćeni troškovI službenih putovanja su objašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi dnevnica su dokumentovani putnim nalozima dok su troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe dodatno dokumentovani i fiskalnim računima.

Troškovi održavanja opreme (k-to 532)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 6.497,70€ odnose se na troškove registracije i održavanja vozila u iznosu od 6.140,24€ i održavanje kancelarija u iznosu od 357,46€.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani (fakturama dobavljača ili fiskalnim računima), i da su isti plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 220,15€ koji je plaćen gotovinski iz blagajne.

Troškovi zakupa (k-to 533)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 35.437,20€ odnose se na troškove zakupa poslovnih prostora za potrebe Centrale i opštinskih odbora Berane, Gusinje, Bijelo Polje, Petnjica, Rožaje, Tuzi, Ulcinj, Bar i zakup sala za organizovanje skupova. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorima o zakupu zaključenim sa šest fizičkih i dva pravna lica. Troškovi neto zakupnina poslovnih prostora isplaćeni su u iznosu od 35.167,20€ (mjesečne zakupnine su iznosile od 120,00€ do 1.500,00€), dok su troškovi zakupa sala iznosili 270,00€. Dio navedenih troškova u iznosu od 1.500,00€ je isplaćen gotovinski (blagajna OO Ulcinj), a ostali preko žiro računa.

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije na isplaćenu naknadu fizičkom licu za zakup poslovnog prostora u Baru u iznosu od 3.600,00€ nije vršio obračun i plaćanje poreskih obaveza kako je to predviđeno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Subjekt revizije je dužan da na isplaćene naknade fizičkim licima vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**

Takođe je utvrđeno da ugovori zaključeni sa fizičkim licima (za zakup poslovnih prostora u Tuzima, Gusinju i Baru) nijesu ovjereni od strane nadležnog organa kako je to propisano odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.

- **Subjekt revizije treba da ugovore o zakupu zaključuje u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

Troškovi reklame i propagande (k-to 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 6.797,82€ odnose se na: troškove usluga oglašavanja na lokalnim medijima u iznosu od 1.022,35€; usluge snimanja, montaže, grafičke pripreme promo materijala, snimanja skupštine i izrade ID kartica u iznosu od 1.037,50€; troškove štampe i nabavke reklamnog materijala u iznosu od 4,529.72€ i ostale usluge u iznosu od 208,25€.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača i da su isti plaćeni preko žiro računa.

Troškovi usluga (k-to 539)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 8.744,12€ odnose se na: troškove osiguranja u iznosu od 247,19€, troškove usluga prevoza u iznosu od 650,00€, troškove telefonskih usluga u iznosu od 2.666,12€, troškove komunalnih usluga u iznosu od 729,77€, troškove prinudne naplate u iznosu od 1.014,86€ (Rješenje o izvršenju br. 1544/2017), troškove ostalih usluga u iznosu od 831,59€, troškove nabavke kancelarijskog materijala u iznosu od 1.636,30€, troškove dnevne štampe u iznosu od 820,00€ i sl. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 552,04€ koji je plaćen gotovinski iz blagajne.

Troškovi amortizacije (k-to 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 9.108,07€ odnose se na troškove amortizacije opreme za 2017. godinu.

Troškovi reprezentacije (konto 551)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 40.153,58€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i troškove nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe u iznosu od 36.900,58€, troškove nabavki avio karata u iznosu od 716,00€, troškove smještaja u iznosu od 2.277,00€ i troškove poklon paketića za djecu u iznosu od 260,00€. Troškovi u iznosu od 36.799,17€ plaćeni su preko žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača, a iznos od 3.354,41€ isplaćen je gotovinski iz blagajni Centrale i blagajni opštinskih odbora na osnovu fiskalnih računa.

Stranka je unutrašnjim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na troškove reprezentacije, ali nije utvrdila limit navedenih troškova za korisnike reprezentacije.

Troškovi platnog prometa (konto 553)

Troškovi platnog prometa iskazani su u iznosu od 815,72€ po osnovu bančine provizije za izvršene usluge.

Troškovi ostalih poreza (konto 555)

Troškovi u iznosu od 960,00€ se odnose na porez na promet upotrebljavanih motornih vozila u iznosu od 900,00€ i troškove registracije službenog vozila u iznosu od 60,00€.

Troškovi pomoći (konto 579)

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi Stranke u iznosu od 38.951,96€ odnose se na date pomoći fizičkim licima u iznosu od 30.679,56€ dok se iznos od 8.272,40€ odnosi na date donacije humanitarnim i vjerskim zajednicama, nevladinim udruženjima, školama i sportskim klubovima. Troškovi pomoći isplaćeni su fizičkim licima u stanju teške materijalne situacije, za kupovinu građevinskog materijala za adaptaciju kuće, kupovinu udžbenika i sl. Navedeni troškovi su dokumentovani podnijetim zahtjevima i odlukama nadležnih organa Stranke. Pomoć je isplaćivana u iznosima od 30.00€ do 2.500,00€.

Troškovi iz ranijih godina (konto 585 i 592)

Državna revizorska institucija je u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2016. godinu dala preporuku da se sprovedu odgovarajuća knjiženja i izvrši zatvaranje konta 232 – kratkoročni finansijski plasmani, na kojem su bili evidentirani razgraničeni troškovi po osnovu obaveza po kreditu u iznosu od 69.686,95€, iz razloga što su navedene obaveze izmirene zaključno sa 2015. godinom, a nijesu bila sprovedena odgovarajuća knjiženja.

Stranka je shodno preporuci DRI i Odluci Direktorata BS br. 01/17, od 01.01.2017. godine, izvršila odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama u 2017. godini, na način što je zatvorila konto 232 – kratkoročni finansijski plasmani, i evidentirala troškove izbornih kampanja iz 2012. godine u iznosu od 69.686,95€, koji su plaćeni sa izbornog računa iz sredstava kredita, ali isti nijesu bili evidentirani u poslovnim knjigama Stranke u godini kada su nastali i plaćeni.

Evidentirani troškovi se odnose: na troškove goriva u iznosu od 4.420,00€, troškove dnevne stampe u iznosu od 1,111.00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 21,101.50€, troškove reprezentacije u iznosu od 17,892.75€, troškove dnevnica u iznosu od 13,123.00€, troškove zakupa u iznosu od 1,704.00€, troškove komunikacionih usluga (telefoni i elektronske dopune) u iznosu od 6,652.75€, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1,657.00€, troškova poreza na isplaćene naknade u iznosu od 826.75€ i ostale troškove u iznosu od 1.198,20€.

Dio navedenih troškova u iznosu od 33.523,00€ isplaćen je gotovinski, a isnos od 36.163,95€ preko izbornog žiro računa.

Troškovi isplaćeni preko izbornog računa odnose se na troškove reprezentacije u iznosu od 16.892,75€, troškove goriva 4.420,00€, troškove el. dopune u iznosu od 6.319,00€. troškove reklame i propagande 1.701,50€, troškove zakupa 1.704,00€, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1.657,00€, troškove dnevne štampe 1.111,00€ i ostale troškove u iznosu 2.358,70€. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentoavni.

Revizijom je utvrđeno da se gotovinski isplaćeni troškovi odnose na troškove dnevnica u iznosu od 13.123,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 1.000,00€ i troškove reklame i propagande u iznosu od 19.400,00€.

Subjekt revizije je gotovinski isplatio troškove dnevnica i drugih naknada za potrebe izborne kampanje u iznosu od 13.123,00€. Naknade su isplaćivane u iznosima od 350,00€ do 1.850,00€. Na isplaćene naknade je izvršen obračun i uplata poreza po odbitku, u iznosu od 826,75€. Navedeni troškovi su dokumentovani odlukom i spiskom lica koja su preuzela gotovinu.

Gotovinski iz blagajne isplaćeni su i troškovi reprezentacije u iznosu od 1.000,00€ i troškovi nabavke reklamnog materijala i usluga snimanja, montaže i grafičke pripreme u iznosu od 19.400,00€. Ovi troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, ali nijesu prezentirani fiskalni računi, pa se konstatuje da navedeni troškovi nijesu adekvatno dokumentovani.

- **Subjekt revizije je dužan da sve evidentirane troškove dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

Revizijom je utvrđeno da pojedini troškovi (troškovi službenih putovanja, troškovi telefona i troškovi pomoći) nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvješta Bošnjačke stranke za 2016. godinu utvrđene su nepravilnosti i date preporuke za otklanjanje istih i to:

1) **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja na propisanim obrascima shodno Pravilniku Ministarstva finansija o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije.**

2) **Subjekt revizije, u cilju pravilnog iskazivanja poslovnih transakcija, treba da sprovede odgovarajuća knjiženja i izvrši zatvaranje konta 232 – kratkoročni finansijski plasmani, kako je to preporučeno i u Izvještaju DRI o reviziji za 2015. godinu.**

3) **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46).**

4) **Preporučuje se subjektu revizije da evidentiranje prihoda vrši na odgovarajući konto, kako bi se obezbijedili precizni podaci o prihodima po namjeni i izvorima finansiranja.**

5) **Subjekt revizije za poslove koordinatora u Opštinskim odborima treba da zaključuje ugovore o radu, jer isti spadaju u redovnu djelatnost Stranke.**

6) **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi sa istim iskazanim na bančinim izvodima i na osnovu usaglašenih podataka izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

7) **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

8) **Subjekt revizije je dužan da usaglasi podatke u Izvještajima koje dostavlja nadležnim institucijama.**

9) **Subjekt revizije osim popisa stalne imovine treba da vrši i popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine pravnih lica.**

10) **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi koja lica iz Stranke ostvaruju pravo na reprezentaciju kao i limit za navedene troškove.**

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2017. godinu utvrđeno je da je ista od deset datih preporuka u Izvještaju za prethodnu godinu realizovala 8 (osam), dok je djelimično realizovala dvije preporuke (br 3 i broj 10).

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić, načelnica u Sektoru IV

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević